

En cuanto a los méritos obtenidos en mi carrera, no es el *Oyente* persona suficientemente capaz para juzgarlos; basta que lo sepan quienes me han premiado, mis profesores y yo.

Y, por lo que se refiere a lo que me sucedió cuando vivía cerca de donde el *Oyente* no sabe, le invito a que diga cuanto sepa; y, de no hacerlo, sostengo que falta a la verdad a sabiendas.

¿Produjo quizás sus efectos el *detectivismo de sacristía*?

Ese pobre hombre que ejerce de *Oyente* y de *idiota*, confunde la gimnasia con la magnetesia. Hablábamos de maestros solamente, y de los de esta villa en particular. ¿Qué significa, pues, sacar a colación aquella serie de literatos y hombres de ciencia que se avergonzarían de que hablara de ellos escritor tan descalificado como un *periodista* que afirma que animales fabulosos anidan en zarzales?

No quiero hacer carrera, en público, ni he de adular a nadie; la carrera se hace en el aula; y los cargos se obtienen mediante oposiciones y sin favoritismos.

Por lo que se refiere a si voy o dejo de ir a misa, cada domingo, no demuestra estar, el *Oyente*, muy bien enterado; aunque no tengo inconveniente en afirmar, que se puede ser eminentemente católico e ir a misa los domingos, y criticar despiadadamente la obra nefasta que, en materia de educación e instrucción, realizan ciertas congregaciones religiosas. Una cosa es ser católico por devoción, y, otra, clerical por conveniencia.

¿Comprenderá bien ahora el señor *Oyente*?

Cuanto dije, y con la intención que lo expresé, lo sostengo y lo sostendré cuando y donde se quiera; y, por hoy, me basta indicar que media un abismo entre unos colegios congregacionistas y otros colegios congregacionistas; entre aquellos varones eminentemente católicos que, tras el anhelo de regenerar la humanidad han perdido su salud y riqueza, y aquellos otros que, queriendo ser sus imitadores, lucran con la enseñanza; como si preparar a la juventud fuera una industria cualquiera.

Pongamos punto aquí, y guardémos para otro día hablar con más detención y con toda serie de detalles históricos, de la labor llevada a término por un San José de Calasanz o un San Juan B. Lasalle, y parangonear a aquellos excelsos varones, con sus actuales sucesores.

Y, si tanto conviene, hasta podremos hablar de colegios congregacionistas que, careciendo sus profesores de títulos académicos, acuden a que se los presten quienes no son de la congregación.

Para terminar, bastará que afirmo que no esperaba menos de los encopetados señores de «La Comarca». Ellos, que tantas pruebas de cariño hánme exteriorizado en diferentes ocasiones, no podían por menos que felicitarme por mi peroración. Gracias, muchas gracias. Les ha gustado, ¿no es verdad? Pues procuraremos continuar por el camino emprendido.

Para satisfacer los anhelos de personas que tan altas dotes reconocíanme, cuando, sin haber podido juzgar mi labor como maestro, afirmaban que *prepararía a mis alumnos para ser carne de presidio*, todo puede hacerse.

¿Creían disgustarme y hacerme callar? Pues se han equivocado.

[Nada, nada, señores oyentes! no hay que molestar ni insultar, porque se digan las verdades!..]

P. Veguè

Glosari parisenc

ELS ESPANYOLS

I

Encare a Catalunya, però pròxim a partir, els meus amics que coneixien ja la vida de la gran ciutat, m'encarregaren, sobre tot, que no'm fés de cap espanyol.

Ja a París, un estimat company me repetí les mateixes paraules i m'aconsellà, además, que jamai digués que era espanyol.

¿Quina mena d'espanyols hi haurà a París?

Al pretendre glosar-los, pot-ser seria més lògic i àdhuc més just començar per aquells que, per son parlar i obrar, deixen ben sentat el seu nom i el nom de la seva terra; pot-ser seria més humà parlar primer d'aquells que treballen en les fàbriques de municions i d'aquells que lluiten, plens d'entusiasme, en les trinxeres del Nord, per l'independència de la França i per la llibertat del món; pot-ser seria més noble parlar abans d'aquell grupu filantròpic que baix la presidència del Marquès de Casa Riera, creà i sosté l'Hospital Espanyol, verdader model entre'ls simil·lars, on són permanentment assistits gran nombre d'herois dels que han tornat nàfrats de la sagnanta guerra.

Però, són aquests els menys, i tota la seva obra magnífica d'amor a França, tota la seva bona voluntat, tot el seu talent i el seu sà patriotisme, no són prou per a contrarrestar l'influència perniciosa d'aquells altres milers d'analfabets que, tant si's vol com si no's vol, per la força del nombre, per son contacte amb el poble i per sa cridoria constant, segueixen i seguiràn essent, de fet, els veraders representants de la pobre Espanya del flamenquisme i de l'incultura: de la real Espanya.

Els primers, són éssers utòpics avui; pertanyen a una Espanya del passat o a una Espanya del pervindre; a una Espanya molt poc espanyola. Els segons, són els que han entrat aquí sense deixar en la frontera, ni l'esperit toreril del barri de Triana, ni la sang atrofol·litzada de la «Bombilla», ni la guitarra inseparable, ni la daga d'Albacete, ni'l matonisme incorregible, ni les seves *coplas*, barrejades de sentimentalisme i aiguarent.

[Espanyols *pur sang*!]

Glosarem, doncs, primerament a aquests; glosarem el restaurant de Madame Dagnon, que sembla més una taverna madrilenya que un establiment situat en plena capital de França; glosarem a aquests, que, després de cridar tota la jornada entre'ls que no'ls comprenen, venen aquí, al petit restaurant, a cridar encare més; glosarem a aquests eterns xistosos, que's moren de tedi i d'enyorança en el treball, perquè'ls companys no entenen la *sal* de les seves intencionades frases; a aquests que malparlen continuament de la terra on mengem, avui de França, com ahir de Catalunya; a aquests que acompanyen els seus crits de gestes de la més repugnant espècie; a aquests que desalien; a aquests que roben i estafen.

Per ells, en els ulls dels francesos nasqueren les thirades despectives contra Espanya; per ells, l'espanyol sent frases mortificants; per ells, en alguns tallers i magatzems s'és posat un cartell dient que no s'admeten espanyols; i les conseqüències, els que més les toquen són aquells que, plens de coratge i bona voluntat, venen a aquí a cercar un treball que no troben en les àrides planuries de la seva terra o a fruit d'un raig de llibertat que enyoraven.

El poble francès no veu l'obra patriòtica dels voluntaris que lluiten al costat seu; no veu l'obra sentimental i humanitària de l'Hospital Espanyol, perquè ambdues obres són d'abnegació que estimen de restar amagades i, en canvi, veu en els boulevards immensos, en els restaurants de tot París, en els andens del Metro-polità a tots aquells altres que insulten, que criden, que escandalitzen...

¡Aquests són espanyols! ¡Aquests són els que fan patria!...

Quan un parla amb ells, se queixen de que a França no'ls estimen.

F. MONTAÑA

La nostra política

El diumenge abans passat la nostra novella agrupació començà a donar fè de vida política.

Celebrà un acte públic, de ressonància, esperat amb interès pel poble; un miting que, malgrat haver-se organitzat amb tota premura, fou un èxit.

I ho fou per tots conceptes. Hi peroraren oradors de prestigi. Se pronunciaren discursos contundents. Se diren veritats com punys. Se derrotà eloqüència; emperò, no eloqüència xorca, sino positiva, eticaç, d'aquella que entra al cor del poble, elevant-lo a les immensitats espirituals. Cosa que avui ho logra tant sols, amb la seva senzillesa l'admirable Marcellí Domingo, el digne diputat per Tortosa, que ho és també per tot Catalunya; puix de fet s'ha guanyat l'acta regional, amb sa lloable actuació.

Amb l'acte esmentat, foren posats en evidència els nostres ideals.

Ho digué, ben alt i ben clar i amb forsa eloqüència, el nostre benvolgut director, don Alfred Canal: «Som nacionalistes. Som republicans. Som socialistes.»

Heus aquí tres paraules que són tres símbols i que revelen els nostres sentiments d'homes moderns. Símbol de Llibertat. Símbol de Progrés. Símbol d'Amor.

De Llibertat per als pobles que viuen esclavitzats sots el jou de la força arrolladora de les grans nacions, sens que mai siguin ateses les raons més convincents i més aplastants; puix quan intenten aixecar la veu en prò de llurs reivindicacions, tot seguit la llei de la força se redressa, menaçadora, contra la suprema llei espiritual de la raó.

De Progrés, que, indubtablement ho significa l'ésser governats els pobles per si mateixos, acabant, així, amb l'absurde d'estar dirigida l'humanitat baix un poder que, per habitut, resideix en persones, (a voltes incapacitades) que, per l'insòlit motiu d'ésser descendents d'homes de testa coronada, les havem d'acceptar com a preeminents.

D'Amor per al pròxim, enlairant-lo a la germanor espiritual, mai prou alabada, que deuen haver de sentir uns pobles envers els altres, sense excepció de races ni de llengües; dolça paraula que, en l'avenir, ha de fer el miracle de lligar a tots els homes amb ferm llaç pacificador, acabant el brutal imperi de la força armada, causa principal de totes les guerres.

Are bé; jo no sé si'l poble granollerí està prou preparat per a cultivar una política ideològica a base de nacionalisme, república i socialisme, com nosaltres ens proposem portar a terme. En aquest sentit, no m'atreviria a negar ni a afirmar, car un poble que no coneix altre política que la dels més baixos personalismes, és aventurat voler, tot de cop, incul-